

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
115/2015	Fylkesrådet	28.04.2015

Høring - Søknad om bygging av Dagslått kraftverk i Brønnøy kommune

Sammendrag

Fylkesrådet i Nordland anbefaler NVE å gi tillatelse til Dagslått kraftverk. Fylkesrådet ser at bygging av kraftverket vil medføre bortføring av vann fra Dagslåttelva ved at kraftstasjon ikke er plassert ved elvens naturlige utløp og at kraftverket vil produsere en begrenset mengde fornybar energi. Imidlertid vil kraftverket totalt sett medføre få konsekvenser for arealbruksverdier dersom avbøtende tiltak for landskap, reindrift og støy iverksettes. Videre kan den produserte kraften kobles på eksisterende nett uten ytterligere oppgraderinger. Fylkesrådet vurderer derfor konsekvensene for andre arealbruksverdier som akseptable.

Fylkesrådet forutsetter at det knyttes vilkår til konsesjonen som sikrer en tilstrekkelig minstevannføring i elven og at avbøtende tiltak foreslått av tiltakshaver følges opp.

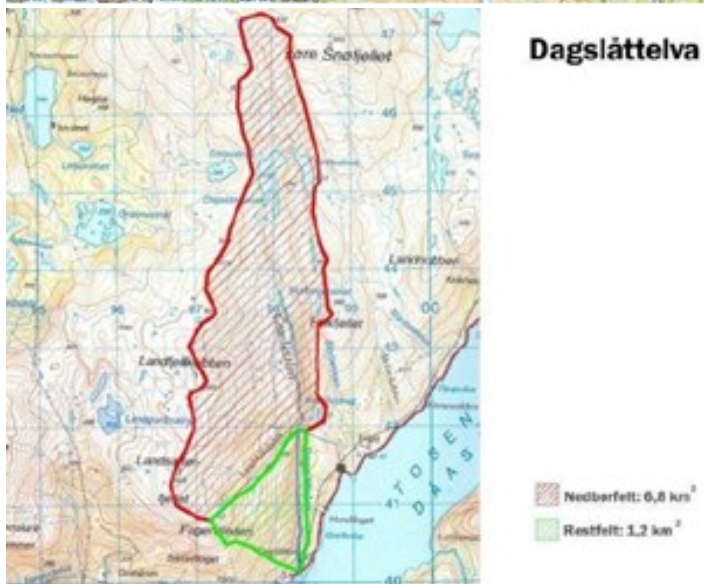
Bakgrunn

Bekk og Strøm AS søker om konsesjon for bygging av Dagslått kraftverk ca. 36 km sør-øst for Brønnøysund i Brønnøy kommune, jf. figur 1. Tiltaket er planlagt i nabovassdraget til Ådalen kraftverk som også søker om konsesjon, jf. figur 3. Kraftverket vil utnytte et fall på 168 m, fra 178 moh. til 10 moh., og vil produsere ca. 4,26 GWh pr år. Dette tilsvarer den årlige strømbruken til ca. 210 husstander. Dagslåttelva ligger i et sørgående dalføre omkranset av fjell opp mot 831 moh. og munner ut i Tosenfjorden, jf. figur 2 og 5.

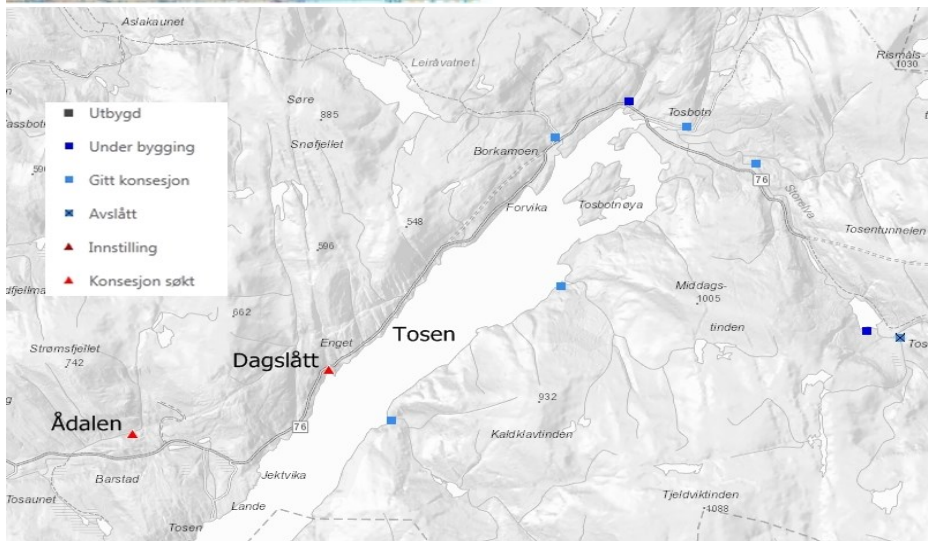
Tiltaket vil medføre redusert vannføring for 1800 m av elven. Vannvei vil være omlag 900 m og bestå av 550 m boret sjakt og 350 m nedgravd rørgate, jf. figur 4. Vannet vil ikke føres tilbake til Dagslåttelvas naturlige utløp, men slippes ut ved kraftstasjonen som er planlagt i Juvika 1,5 km lenger inn i Tosenfjorden. Kraftstasjonen er planlagt i dagen. Som minstevannføring foreslår tiltakshaver å slippe opp til 36 l/s i sommersesongen og 30 l/s i vintersesongen. Det er planlagt å bygge 350 m anleggsvei. Produsert energi kan kobles på eksisterende 22 kV linje uten ytterligere oppgraderinger av nettet. For tilkobling må det bygges 150 m luftlinje fra kraftstasjon til 22 kV linjen. Tiltaket vil ha behov for midlertidig deponering av 300 m³ masser. Deler av massene legges tilbake over rørgaten, mens tiltakshaver planlegger å søke Brønnøy kommune om å dumpe overskuddsmasser i fjorden.

**Figur 1 Oversiktskart
(fra konsesjonssøknad).**

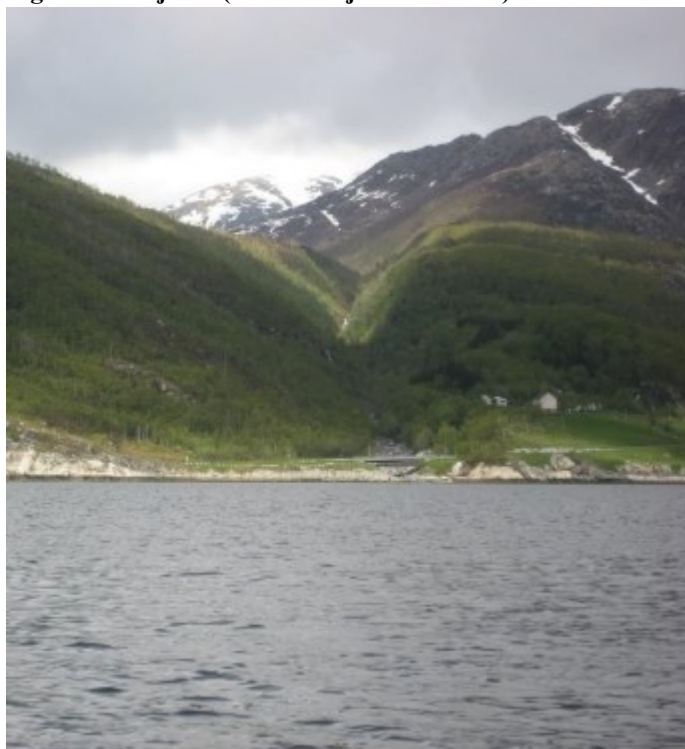
**Figur 2 Tiltaksområde
med nedbørsfelt (fra konsesjonssøknad).**

**Figur 3 Oversikt over
omsøkte og
konsesjonsgitte
kraftverk i området
(fra NVE Atlas)**

Figur 4 Detaljkart (fra konsesjonssøknaden).

Figur 5 Dagslåttelva sett fra Tosenfjorden. Kløften sees tydelig, med Rv 76 i forgrunnen og Dagslått gård til høyre (fra konsesjonssøknad).

Tabell 1. Hoveddata for Dagslått kraftverk (fra konsesjonssøknad).

Produksjon:		
Installert effekt	(MW)	1,75
Årlig produksjon	(GWh)	4,26
Vinterproduksjon	(GWh)	1,5
Sommerproduksjon	(GWh)	2,8
Økonomi:		
Kostnad	(MNOK)	25,5
Utbyggingspris	(Kr/kWh)	6
Vanndata:		
Middelvannføring	(l/s)	506
Alminnelig lavvannføring	(l/s)	36
5-persentil sommer	(l/s)	52
5-persentil vinter	(l/s)	30
Planlagt minstevannføring – sommer	(l/s)	36
Planlagt minstevannføring – vinter	(l/s)	30
Kraftverk:		
Inntak	(moh.)	178
Avløp	(moh.)	10
Berørt elvestrekning	(m)	1800
Inntaksdam høyde	(m)	3
Inntaksdam lengde	(m)	20
Vannvei (boret sjakt)	(m)	550
Vannvei (nedgravde rør)	(m)	350
Massedeponi (midlertidig)	(daa)	0,3
Ny vei	(m)	350
Kraftstasjon	(m ²)	ca. 100
Nettilknytning (22 kV luftlinje)	(m)	150
Arealbruk		
Samlet midlertidig arealbruk	(daa)	11,8
Samlet permanent arealbruk	(daa)	2,5

Problemstillinger knyttet til bygging av Dagslått kraftverk

Virkninger for miljø og samfunn

Tekst er hentet fra søknad og fra søknadens konsekvensutredning.

Positive samfunnsvirkninger av tiltaket

Foruten kraftforsyning vil utbyggingen av Dagslått kraftstasjon gi ekstra inntekter til involverte grunneiere. Brønnøy kommune vil få eiendomsskatt. Det vil i størst mulig utstrekning bli brukt lokal arbeidskraft og lokale entreprenører. Dette vil gi sysselsetting og skatteinntekter til lokalsamfunnet. I driftsfasen vil det være behov for noe pass og tilsyn.

Verneområder

Tiltaket inngår ikke i Verneplan for vassdrag eller Nasjonale laksevassdrag.

Rødliste arter

Tre rødlistearter er registrert i området rundt Dagslåttelva. Brunbjørn (EN) brukte området sensommeren og høsten 2013 og slo i hel en del husdyr vest og nord for Dagslåttelva. Det er funnet kadavre slått av både jerv (EN) og gaupe (VU) i relativt nært område til elva. Man antar artene bruker området til matsøk. Det er ikke kjent at området har funksjon for artene, i form av hi eller yngleområder.

Naturtyper

Skogen som blir berørt av den ca. 350 meter lange rørtraséen er allerede sterkt påvirket i nedre del av steintipp. (...) Vegetasjonen kan karakteriseres som småbregneskog. I skråningen bak stasjonstomten finner man også et tett granplantefelt med dårlig utviklet feltsjikt og busksjikt. Dagslåttelva går i et ensartet løp i hele den berørte strekningen. Inntaket ligger i en kløft, og denne går helt ned til 250 meter før utløpet av elva. (...) Elven er enkelte steder fylt med steinblokker og går i stryk og enkelte fosser. (...) Man finner mose på stein og berg, men det er ingen viktige samfunn av lav. Høyt oppe på kantene av kløfta er det frodig vegetasjon av karplanter, med en rekke arter typisk for Helgelandskysten. (...) Dette, og mange andre arter bidra til det frodige preget i den bratte kløftekanten. (...) Fossekall er ikke observert, men det er sannsynlig at denne arten bruker Dagslåttelva. Det er ikke registrert noen verdifulle naturtypelokaliteter i henhold til DN håndbok 13 i nærheten av influensområdet. Det ble heller ikke avdekket nye forekomster av verdifulle lokaliteter i utredningen.

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

Den beskjedne reduksjonen i INON-sonene (1,22 km²) og de eksisterende tekniske inngrepene gjør at verdien settes til middels og at tiltaket vurderes til å ha liten konsekvens.

Tabell 2. konsekvenser for INON ved utbygging (fra konsesjonssøknad)

INON sone	Areal som endrer INON status	Areal tilført fra høyere INON soner	Netto bortfall
1-3 km fra inngrep	1,22 km ²	-	1,22 km ²
3-5 km fra inngrep	-	-	-
>5 km fra inngrep	-	-	-

Vannmiljø

Personer som er kjent i området opplyser at det fram til for ca. 30 år siden gikk sjørørret opp til en kulp som lå på høyde med gården på Dagslått, altså ca. 250 meter opp i elva. Etter en flom på 1980-tallet ble elvas løp totalt endret, kulpene forsvant, og med dem også anadrom fisk. Det er også et teoretisk vandringshinder i form av en foss på ca. kote 110. Opplysningene er understøttet av befaringer som viser at elveløpet er fullt av store steiner, og det er ingen gode gyte- eller oppvekstområder for større fisk. Det finnes dog en lokal stamme av små bekkørret i noen av de små kulpene i den berørte elvestrekningen, dette ble observert under befaringene. Selve elveløpet ble befart grundig, men elvemusling ble ikke påvist. For bunndyr virker forholdene trivielle. Det er heller ikke kjent at ål bruker elva.

Reindrift

Tiltaket ligger innenfor Nordlands reinbeitedistrikt Jillen-Njaarke. Reinbeitedistriktet består av 5- siida-andeler (driftsenheter) og samlet reintall er på 2100 rein pr.

31.3.2007. (...) Tiltaksområdet blir brukt av reinen til høst og vinterbeite 2. Det er ingen trekkleier eller drivingsleier som krysser tiltaksområdet. (...) Anleggsarbeid vil virke forstyrrende på reinsdyra, men det er ikke åpenbart at tiltaket vil virke på samme måte i driftsfasen. Anleggsarbeid bør derfor unngås i perioder hvor reinen bruker området.

Kulturminner og kulturmiljø

I brev av 24.06.2008 sier Nordland fylkeskommune ved kulturetaten at den har ingen innvendinger til kraftverksplanene da det er ingen kjente kulturminner og at potensialet for påvisning av hittil ukjente vurderes som relativt lavt for tiltaksområdet. (...) I brev fra Sametinget datert 29.09.08 konstaterer de at prosjektet ikke kommer i konflikt med automatiske fredete samiske kulturminner og at de derfor ikke har spesielle merknader til planforslaget.

Brukerinteresser

Området rundt Dagslåtrelva er bratt og lite tilgjengelig. Området blir ifølge lokalkjente ikke brukt til annet enn jakt på elg og litt småvilt. (...) Det selges ikke kort for småvilt jakt. Berørt elvestrekning har noe bekkørret, men der er ingen fiskeinteresse. (...) Grunneiere benytter området til noe bærplukking, men dette varierer fra år til år. DN har ikke registrert brukerinteresser i området. Det anses ikke at utbyggingen vil ha konsekvenser for disse brukerinteressene.

Landskap, fjordlandskap og fosser

Området rørraséen skal gå i er dominert av bjørkeskog dominert av småbregner. Dagslåtrelven går i et svært ensartet løp på berørt strekning. Inntaket ligger i en kløft, som fortsetter helt ned til ca. 250 meter fra utløpet til sjøen. I kløfta går elven i smalt løp med slakke til bratte stryk og enkelte fosser. Kløfta er enkelte steder fylt med steinblokker. (...) Det overveiende landskapsinntrykket er åpne fjordlandskap med relativt korte, men markerte løp.

Tabell 3 Oversikt over konsesjonssøknadens vurdering av verdier i tiltaksområdet og tiltakets konsekvenser for disse.

Fagtema	Verdi	Konsekvens
Rødlistearter	Liten til middels	Liten
Naturtyper	Liten	Liten
Inngrepsfrie naturområder	Middels	Liten
Vannmiljø	Liten	Liten
Reindrift	Middels	Stor negativ i anleggsfasen og liten negativ i driftsfasen
Kulturminner og kulturmiljø	Ikke vurdert	Ingen eller liten
Brukerinteresser	Ikke vurdert	Middels
Landskap, fjordlandskap og fosser	Middels	Liten

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak:

- Minstevannføring på 36 l/s sommerstid og 30 l/s vinterstid.
- Terrengtilpasning for å minimere inngrep: unngå større skjæringer/fyllinger, minimere hogst og unngå kjørespor i våtmarker.

- Revegetering med stedegne masser/vegetasjon.
- Avfallshåndtering etter gjeldende lover og forskrifter.
- NVEs rapport nr. 10/2006 «Støy i små vannkraftverk» vil gi føringer for støyreducerende tiltak for kraftstasjonen. Materialvalg vil gjøres med tanke på støydempende effekt. Det vil bygges vannlås i utløpskanalen.
- Hekkekasser for fossefall kan settes opp om det er nødvendig for å bevare området som hekkeområde. Det bør også tilstrebes å unngå større anleggsarbeid i yngle- og hekkeperioden fra mars til juli for å redusere negative innvirkninger for vilt.
- Ved en eventuell bygging vil det etableres en god dialog med reinbeitedistriktet, slik at anleggsperioden tilpasses reindriften på best mulig måte. Anleggsvei vil låses med bom.

Opplysninger for fylkeskommunens ansvarsområder

Kulturminnefaglig vurdering fra Nordland fylkeskommune:

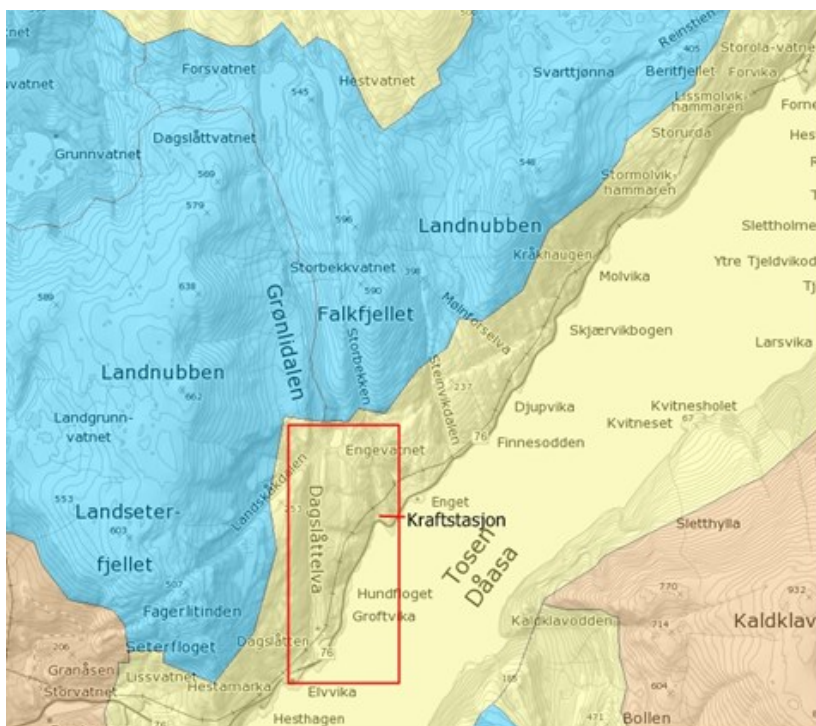
Konsesjonssøknaden er vurdert opp mot våre arkiver. Så langt vi kjenner til, er tiltaket ikke i konflikt med verneverdige kulturminner. Vi vurderer ikke at berørt område, slik det fremgår på kart, innehar vesentlig potensial for påvisning av hittil ukjente kulturminner. Vi har ingen merknader.

Vannforskriften (Forskrift om rammer for vannforvaltningen)

Tiltaket ligger i et område som ikke er omfattet av en vedtatt regional forvaltningsplan i henhold til vannforskriften. Det er derfor ikke vedtatt miljømål for de aktuelle vannforekomstene. Fylkeskommunen ber NVE om å innhente informasjon om karakteriseringen for de vannforekomstene som berøres av tiltaket. Denne informasjonen finnes på www.vann-nett.no/saksbehandler. Det er videre viktig at NVE vurderer tiltaket etter vannforskriften § 12.

Landskapskartleggingen for Nordland (2014)

Alle fysiske inngrep (rød boks i figur 6) er planlagt innenfor landskapsområdet Tosen. Området beskrives som *nedskåret fjordlandskap med by- og jordbrukspreg* og er gitt middels verdi. Området har et *lavt* omfang av infrastruktur. Tiltakets nedbørsfelt berører landskapsområdene Landfjellklubben og Falkfjellet. Begge beskrives som *småkuperte lågfjellandskap m/ urørt preg* og av *under middels verdi*, uten bebyggelse. Nedbørsfeltets øverste del ligger i landskapsområdet *Nordre Snøfjellet-Lausfjellet*. Dette er et *kupert høgfjellandskap med urørt preg*. Området er gitt *middels verdi* og er uten bebyggelse.

Figur 6 Dagslått kraftverk (vist med rød boks) planlegges i landskapsområder av middels og stor verdi (Landskapskartlegging i Nordland, 2014).

Tiltaket ligger innenfor området fjordlandskapet *Tosen/Ursfjorden* som er gitt middels verdi i småkraftplanen.

Friluftslivskartlegging

Alle fysiske inngrep er planlagt innenfor det registrerte friluftsområdet *Dagslått*. Området er ikke gitt verdi, men beskrives slik: *Små parallelle dalfører fra Tosenfjorden og opp mot Søre snøfjellet. Gammel kjerreveg opp fra Dagslått. Her er også kryssende reindriftstrase langs gammel telegraflinje. Mot nord strekker de øvre delene av nedbørsfeltet seg delvis inn i tre viktige friluftsområder, hvor to beskrives som særlige kvalitetsområder og ett som stort turområde uten tilrettelegging.*

Andre instansers uttalelse

Eventuelle uttalelser fra andre instanser vil legges ved saken dersom disse foreligger før behandling i fylkesrådet.

Fylkesmannen i Nordland

Reindrift

Tiltaksområdet er en del av Jillan-Njaarke reinbeitedistrikt, og området brukes primært til høst-vinterbeiter. Beiteretten gjelder imidlertid hele året. De største negative konsekvensene antas å knytte seg til anleggsperioden. Fylkesmannen vurderer at tiltaket har moderate negative konsekvenser for reindrift.

Natur og friluftsliv

(...) Dagslåttelva synes å ha dårlige forhold for fisk og bunndyr, da det aktuelle elveløpet i stor grad består av grovt substrat. Potensialet for rødlistede lav- og mosearter er av Ecofact vurdert som lavt. Også når det gjelder fuktrevende rødlistede

arter av moser og lav knyttet til skog er potensialet lavt fordi skogen i området er lite utviklet og består stort sett av nordboreal bjørkeskog. På veggene i kløfta vokser det en del planter typiske for bergvegger. Ingen viktige lavsamfunn ble påvist. Skogsbekkekløft mangler sluttet skog og forekomster av baserike miljø. Ecofact har med bakgrunn i ny metodikk for avgrensing av skogsbekkekløfter ikke funnet grunnlag for å avgrense bekkekløften i Dagslåttelva som naturtypeforekomst.

De nedre 250 meterne av elva vider seg ut i et bredere løp med enkelte steder med flommarker og finere sedimenter som gir et frodigere preg. Vassdragsnaturen på den berørte delen av Dagslåttelva vurderes å ha mellom liten og middels verdi for biologisk mangfold.

Dagslått er sammen med Landseterfjellet registrert som friluftsområde i kartlegging foretatt i regi av Nordland fylkeskommune. Området scorer høyt på opplevelseskvaliteter, potensiell bruk, lydnivå og kunnskapsverdier. Områdets størrelse og utstrekning er også vurdert positivt. Bruken er pr. i dag forholdsvis beskjeden, og området benyttes i stor grad av lokale brukere. Utbygging som omsøkt vil helt klart forringe opplevelsen av dalen, og konsekvensene vurderes som små/middels. Tap av inngrepsfrie naturområder vil bli beskjedent, da bortfallet består av 1,22km² INON sone 2.

Vurderinger

Fylkesråden viser til tabell fire hvor tiltakets konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier er vurdert opp mot småkraftplanens kapittel to.

Tabell 4 Fylkesrådets vurdering av Dagslått kraftverks konsekvenser

Vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier			
Tema	Verdi	Konflikt	Vurdering av aktuelle tema i småkraftplanens kap. 2
Reindrift	Middels	Middels negativ	E4. I øvrige områder for reindrift av middels verdi skal man være varsomme med å tillate utbygging av små vannkraftverk.
Fjordlandskap og fosser	Middels	Liten negativ	G4. I fjordlandskap av middels og liten verdi skal man være varsomme med å tillate utbygging.
Friluftsliv	Middels	Liten negativ	I3. For øvrige områder som klassifiseres som viktige friluftsområder, skal man være varsomme med å tillate utbygging og sekundærinngrep som reduserer verdien for friluftslivet.
Andre tematiske retningslinjer i småkraftplanen			Ingen aktuelle retningslinjer
Samlet vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruks-	Middels	Liten til middels	Dagslått kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: Prioriterte med betingelser. For dette prioriteringsnivået kan utbyggingen i de fleste tilfeller tillates, men det skal utvises varsomhet med å redusere områdets miljøverdier. Det er

verdier		dokumentert at utbyggingen er samfunnsnyttig.
Vurdering av positive samfunnsvirkninger		
Positive samfunns-virkninger	Fylkesråden vurderer at Dagslått kraftverk har liten samfunnsnytte. Dagslått kraftverk vil årlig bidra med ny fornybar energi tilsvarende 4,26 GWh, hvorav 1,5 GWh vil produseres om vinteren. I følge overordnet strategi nr. 1 i småkraftplanen er det <i>et regionalpolitisk mål å bygge ut ny vannkraft der hvor konsekvensene for andre arealbruksverdier er akseptable.</i>	
Konklusjon		
Fylkesråden anbefaler at NVE gir tillatelse til Dagslått kraftverk. Fylkesråden ser at bygging av kraftverket vil medføre bortføring av vann fra Dagslåttelva ved at kraftstasjon ikke er plassert ved elvens naturlige utløp og at kraftverket vil produsere en begrenset mengde fornybar energi. Imidlertid vil kraftverket totalt sett medføre få konsekvenser for arealbruksverdier dersom avbøtende tiltak for landskap, reindrift og støy iverksettes. Videre kan den produserte kraften kobles på eksisterende nett uten ytterligere oppgraderinger. Fylkesråden vurderer derfor konsekvensene for andre arealbruksverdier som akseptable.		
Fylkesråden forutsetter at det settes konsesjonsvilkår som sikrer en tilstrekkelig minstevannføring i elven og at avbøtende tiltak foreslått av tiltakshaver følges opp.		

Konsekvenser

Saken vil ikke medføre økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming og folkehelse. Sakens konsekvenser for miljø og samiske forhold er beskrevet tidligere i dette dokument.

Vedtakskompetanse

I henhold til delegasjonsreglementets kapittel 3.21, vedtatt i FT-sak 111/12, er fylkeskommunens myndighet til å avgi uttalelse til søknad om konsesjon og fremme innsigelse til vannkraftverk på inntil 10 MW delegert til fylkesrådet.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkesrådet i Nordland anbefaler at det blir gitt konsesjon for bygging av Dagslått kraftverk.
2. Dersom det blir gitt tillatelse til kraftverket, ber fylkesrådet om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:
 - a. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.

- b. Detaljplanleggingen må påse at avbøtende tiltak for landskap, reindrift og støy iverksettes.
- c. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.
- d. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
- e. Detaljplanleggingen må påse at avbøtende tiltak for landskap, reindrift og støy iverksettes.
- f. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.

Bodø den 28.04.2015

Grete Bang

fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse

sign

28.04.2015 Fylkesrådet

FRÅD-115/2015

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedlegg:

Tittel

DokID

Vedlegg 1 - Fylkesmannen - Uttalelse til søknad om konsesjon for bygging av Dagslått og Ådalen kraftverk - Brønnøy

548884

Vedlegg 2 - Dagslått kraftverk - konsesjonssøknad

549641